

Bemærkninger til foranstående forslag.

I. Den 28. april 1965 besluttede folketinget at meddele sit samtykke til Danmarks opsigelse af overenskomsten af 9. juli 1924 mellem Danmark og Norge angående Østgrønland. Samtidig med at opsigelsen den 7. maj 1965 blev meddelt den norske regering, udtalte ambassadøren i Oslo i overensstemmelse med det af regeringen under folketingets forhandlinger tilkendegivne, at den danske regering ville være rede til i positiv ånd at medvirke til en løsning af sådanne problemer, som opsigelsen af Østgrønlandsoverenskomsten måtte fremkalde for norske statsborgere.

I januar måned 1966 fremsattes fra dansk side forslag til en tidsbegrænset ordning om nationalbehandling for norske statsborgere og skibe i farvandet ved Østgrønland. Den nu undertegnede aftale hviler i sine hovedtræk på dette tilbud. Fremsettelsen af dette beroede på ønsket om at nå frem til en fredelig og endelig afvikling af de norske særrettigheder i Østgrønland og at undgå en diskussion om omfanget af de konkrete, henholdsvis norske og grønlandske interesser i området, en diskussion som næppe ville have kunnet føre til enighed, men tværtimod belaste forhandlingsatmosfæren.

I begyndelsen af juni måned 1966 optoges mundtlige forhandlinger, der hurtigt førte frem til enighed om et overenskomstudkast svarende til artiklerne 1 og 3 i den overenskomst, som blev undertegnet i Oslo den 20. april d. å.

II. A. Hovedprincippet, som er indeholdt i artikel 1, er, at norske statsborgere og skibe i et tidsrum af 10 år fra Østgrønlandsoverenskomstens udløb, d. v. s. indtil den 10. juli 1977, skal nyde lige ret med danske statsborgere og fartøjer i henseende til fiskeri i de farvande, som Østgrønlandsoverenskomsten af 1924 omfatter. Dette princip adskiller sig på tre væsentlige punkter fra det, som ligger til grund for den nugældende overenskomst af 1924:

1) Medens norske statsborgeres rettigheder til lands og til vands i Østgrønland under overenskomsten af 1924 er absolutte og således ikke kan underkastes de begrænsninger, som eventuelt måtte være gældende for danske statsborgere, opnår norske statsborgere og skibe under den nu undertegnede overenskomst kun nationalbehandling, d. v. s. samme rettigheder som danske statsborgere og skibe. Der ligger heri specielt, at norske statsborgere må respektere sådanne bopælsbetingelser, som måtte være eller blive knyttet til fiskeriets ud-

øvelse til beskyttelse af den i Grønland bosatte befolknings særlige interesser.

2) Medens overenskomsten af 1924 har gyldighed såvel til lands som til vands, gælder den nye overenskomst kun for fiskeri i de østgrønlandske farvande. Der vil herefter ikke mere bestå noget mellemfolkeligt retsgrundlag for den tidligere omfattende norske fangstvirksomhed i Nord-Østgrønland.

3) Norske rettigheder i henhold til den nye overenskomst ophører endeligt ved 10-års periodens udløb, uden at særlig opsigelse eller andet skridt fra dansk side vil være påkrævet.

B. I medfør af den nye overenskomst, artikel 3, skal der efter nærmere drøftelser mellem vedkommende danske og norske myndigheder kunne etableres forsyningsbaser for norske fartøjer på den del af den østgrønlandske kyst, som er omfattet af overenskomsten af 1924. Retsgrundlaget for sådanne basers opretholdelse bortfalder med den førnævnte 10-års periodes udløb. Ved begrebet forsyningsbaser må forstås en eller flere baser, hvor norske fiskeriforetagender kan oplægge brændstof og andre materialer til brug under fiskerivirksomheden. Bestemmelsen giver derimod ikke ret til etablering af egentlige baser for denne virksomhed til oplægning og behandling af fangsten etc.

C. Under forhandlingerne i juni 1966 opnåedes endvidere enighed om den til den nye overenskomst knyttede tillægsprotokol, hvorved parterne erklærer sig enige om det ønskelige i en undersøgelse af mulighederne for et samarbejde på grundlag af gensidighed også efter aftaletidens (10-års periodens) udløb for at udvikle fiskerierhvervet i Østgrønland, særlig med sigte på at gavne den i Grønland bosatte befolkning og dens næringsliv.

Denne tekst beroede på et norsk ønske om, at overenskomsten skulle indeholde noget, der pegede ud over 10-års perioden. På dansk side kunne man vel se den politiske og økonomiske interesse i et fremtidigt dansk-norsk samarbejde om den erhvervmæssige udvikling af Østgrønland. Det afgørende set fra et dansk synspunkt måtte herved være, at der efter 10-års periodens udløb ikke mere kunne blive tale om særrettigheder, der af Danmark ensidigt tilstås norske interesser, men kun om en gensidighedsordning, at hensynet til den i Grønland bosatte befolknings interesser måtte komme først, og at indholdet af sådanne mulige ordninger, som